

تولک کینه کلوزی

ایشیتانبول

سنة ك آبونه سی

۵۰ غروش

.....

پوسته اجرتی

۱۰ غروشدر

نسخه سی

۵ غروش

.....

پوسته اجرتی

۴۰ باره در

شکر امانتی محمد علی

شهر امانتی طرفندره آبدیه بر نشر اولنور

سای : ۲۷

تشرین ثانی ۱۹۲۶

سنة : ۳

شهرلرده آغاج غریبانی

— ۲۶ نجی صاییدن مابعد —

(۳) بیاض اسفندانی *a. eriocarpum*. — آمریقایی شاییدن نشأت ایشمدر. رطوبتی محافظه ایدن اینی طوبراقلرده یتیشیر. تهسی منتظم و بووارلاقدر. یاراقلرینک اوستی آجیق یشیل و آلتی بیاضمی خفیف یشیلدر. اون ایکی الی اون بش متروقددر یوکسلیر.

(۴) بویوک یاراقلی اسفندان *a. macrophyllum* بوده آمریقان نشأت ایش اولوب رطوبتی محافظه ایدیلن اینی طوبراقلری سور. تهسی منتظم و کئیشدر. کاذب چنار آغاجی قدر صوغو قلره تحمل ایتز سده منظره سی اونک قدر و بلسکه دها کوزلدر. اون ایکی الی اون بش متروقددر یوکسلیر.

(۵) ناپولی اسفندانی *a. neapolitanum*. — منشای اوروپا اولوب شایان توصیه براغچدر. نیسانده یاراقلانیز ؛ یاراقلری سرنبجه اولوب اوستی یشیل و آلت یوزی بیاض برتوی طبقه سی (خا) یله مستورددر. سرنبجه و اینی طوبراق ایستر. تهسی منتظم و بووارلاقدر. سکیز اون متروقددر یوکسلیر.

آچه اغاچلرندن (چنار یاراقلی اسفندان ، کاذب چنار ، بویوک یاراقلی اسفندان ، ناپولی اسفندانی) تخم لریله یتشدریلیر . دیگر نوعلرایسه ، بونلرک اوسته آشلانه رق الدایدیلور . تخم لر صدوک هارده و یاخود ایلک هارده آجقده یاپیلان برقدانغه اکیلیر . طوبراغک یوزینه تخم لری سرپدکن صدوکره بونلری یارم سانسیمترو قدر خرچلی طوبراق یله اورتملیدر . فضله درینه کومولورسه اینی چیمانمز . آشی یابلدینی زمان قبشین یارمه آشی و یازین کوز آشی سی تطبیق ایدیلور . جاده لره دیکلدیکی زمان (چنار یاراقلی اسفندان) بش مترو و دیگرلری آلتیشر مترو فاصله ایله غرس اولورلر .

اسفندان ویا آچه آغاج *Acer*. — بو اغاچلرک یاراق ودالری متقابل یعنی ایکشرا ایکشیر قارشیاقلی دره میوه لری ایکی عدد جناح (قاناد) دن متشکل اولوب بو جناح لرک هر برنده بر نرخم بوانور . آچه اغاچک الی قدر نوعی وارددر . شهرلرده غرس ایدیلنلری بوجه آتیدر :

(۱) چنار یاراقلی آچه آغاج *a. Platanoides*. — منشای اوروپادر . مایس ابتدالرنده یاراقلانیز ؛ یاراقلری شکلا چنار یاراغنه مشابه اولوب پارلاق ، آجیق یشیل رنگده و بش فصی (دلیجی) حاویدر . نیسان صوکلرنده چیچک و یوزر . چیچک لری صارمتر اقدردر . یازین یاراقلرینه بعضاً یتلر مساط اوله رق ایرکندن یاراقلری دو کولور . حال طبیعیده بو اغاچک تهسی یایلمشدر . بونانه رق ایستهبیلن شکل و بریله بیلور . اون ایکی الی یکریمی متروقددر یوکسلیر . بونلک *A. Pl. Schevdler* دنیلن برنوعی وارددر کسور . کونلری ایلک هارده اولاصاری و بالاخره قرمز ی و نهایت یازین یشیل رنگ آلیر . بوی سکیز اون مترونی تجاوز ایتز . چنار یاراقلی اسفندانلر کیرچلی طوبراقلره و قوراقلغه تحمل ایدر لر سده نشوونمالری بطیدر .

(۲) کاذب چنار آغاجی *a. Pseudo-Platanus*. — بوکا (سيقومور ، طاغ اسفندانی ، بویوک آچه آغاج) دخی درلر . بزم باغی و انلرجه اسمی (فرمک چناری) در . یاراقلری بویوکدر . چنار یاراغنه بکیزر . مایس اورتنلرنده چیچک آچار . چیچک لری یشیله تراق اولوب صالحیم حالده برره طوبلاشمشدر . بو آغاج یکریمی ، یکریمی بش مترو قدر یوکسلیر . بونانه رق ایستهبیلن شکل و بریله بیلور . بونلک *a. Ps. - Pl. atropurpurea* دنیلن برنوعی وارددر کسکیز ، اون مترو قدر یوکسلیر و یاراقلرینک آلت یوزی ارغوانیدر .

غله‌دیحیا اوزرینه آشی اورمق لازمدر . شهرلرده غله‌دیحیا آلتیشمتر و فاصله‌ایله دیکایر .

دیشبوداق آغاجی — *Fraxinus* . — شهرلرده قوللانیلان دیشبوداقلر باشلیجه اوچ نوعدر . (۱) عادی دیشبوداق ، (۲) تک یاراقلی دیشبوداق ، (۳) آمریقا دیشبوداقی .

عادی دیشبوداق — *F. excelsior* . — اون‌بش ، یکریمی-متر و قدر بوکسه‌لن بووک بر آغاج اولوب جاده‌لره اندراوله‌رق دیکایر . کولکسی کثیف دکدر . مایسده یاراقلانیر . آغیر و رطوبتلی طوبراقلردن حفظ ایدر . تپه‌سی یایلمش و کنیشدر .

تک یاراقلی دیشبوداق . — *F. monophylla* . — بوده‌بوک بر آغاجدر . عادی دیشبوداقلک یاراقی مرکب یعنی بر جوق یاراقلاردن ترکیب ایتدیگی حالده بوک یاراقلی بسیطدر .

آمریقا دیشبوداقی . — *F. americana* . کوده‌سنک قبوغی یاضمتراق و یاراقلرینک آلت بوزی کولرنکسده برخاوله مستور اولسندن دیکرلردن تفریق ایدیلیر . دیشبوداق آغاجلی بووک پاراقلر ایچون غایت الوریشلی

نه‌غوندو آغاجی *Negundo fraxinifolium* . — اسفندانلرک چوق بکیزه‌دیکندن باغچوانلر طرفندن تفریق ایدیلیرک اسفندان نامی وریلور . فقط نه‌غوندولرک چیچکلی اسفندانلر کلکسده بکیزه‌مز . ارلک و دیشی چیچکلی آیری ، آیری فدانلر اوزرینده بولونور . نیشان اورتیلرند چچک آچار ، و نیشان صوکلرندده یاراقلانیر . یاراقلی فارشیللی و مرکبدر . کنج ایکن چوق کوتلی سور ، کوودوسی و شکلی غیر منتظمدر . قابوغی کولرنکسده در . خفیف و براز تلی اولان طوبراقلی سوده . و اون‌بش یکریمی متر و قدر بوکسه‌لیر . یاراقلی بیاض اولان برنوغی واردرک بزم باغچوانلر بوکا « آچاروز » دیرلر . هر نه‌قدر بونوع سوقاقلره غرس ایدلر سده باغچه و یاراقلرده دیکر آغاجلرک آرسنده غایت کوزل برمنظره حصوله کثیر . بونی عادی نه‌غوندولک اوسته یاراق آشیسی یاپارق یتشدیررلر . عادی نه‌غوندو آغاجی جاده‌لره آلتیشمتر و فاصله‌ایله دیکایلور . و اسفندان آغاجلی کی تخم‌لریله یتشدیریلور .

غله‌دیحیا آغاجی *Gleditschia Triacanthos* . — بوکا بقله آغاجی ددیرلر . چونکه میوه‌لری غایت اوزون وبقله‌یه مشاهدیر . عادی غله‌دیحیا آغاجی دیکنلیر . بونلری باغچه‌لرک اطرافه صبقجه دیکرک هر سده بودارلر ویشلیچیت یاپارلر . فقط زینت باغچه‌لرند و سوقاقلرده قوللانیلان غله‌دیحیا آغاجلی دیکنسز *g. inermis* نوعنددر . غله‌دیحیا آغاجلی آمریقاندن نشأت ایتش اولوب اون ، اون‌ایکی متر و ده‌ها زیاده بوکسه‌لیرلر . نملکستمزک هر طرفنده صوغاقلره تحمل ایدرلر . مایس اورتیلرند یاراقلنغنه باشلار . یاراقلی بر جوق کوچک یاراقلاردن ترکیب ایتشدیر . رنکلی بارلاق یشیلدر . غله‌دیحیا لره مان هر طوبراقده یاشارلر . اکر طوبراق براز تلی اولورسه ده‌ها زیاده خوشلانیلرلر . ساقلی دوزکون و تپه‌لری یوورلاقلر . دیکنی غله‌دیحیا لک تخم‌لری ایلمک بهارده فدانلغه اکیلیر و عادی آقسیا آغاجلی کی یتشدیریلیر . دیکنسز نوعی آله‌ایتمک ایچون دیکنی

آمریقا دیشبوداقی

نباتلردر . فقط بعضا یاراقلرینه قوندوز بوجکری (قانتارید) مسلط اولور . بوجکلهر فنا برقوقوشلر ایدرلر . دیشبوداقلر مثبت وراطب طور اقلری سوه درلر . لکن صونی دورغون اولان بطاقلق یرلرده نشوونما ایده مزملر . عادی دیشبوداقلر تحملریله تکثیر اولنور . تحملری تشرین اولده کاله کلدیکندن هان طوبلانوب فدانلقدده چیز کیرک ایجنه اکیلور و اوستلری درت ساتیمتره قدر طوبراقله اورتولور . یاخود تحملری قوم ایجنه یاتیریلور . بوتقدیرده شباطده ایجه ایشلمش ، نمی برطوبراغه اکیلور . ایکنجی سنه نهایتده فدانلقدده شاشیرمه یاپیلهرق بر برندن یاریم متر و مسافه ایله آچیلمش اولان چیز کیرک اوسته آرده لرده اون یشر ساتیمتره قالمق اوزره دیکیلور . بوسورتله ایکی سنه دها بر اقوب درت یاشنه کلنجه ایلمک و یاخود صولک هارده یرینه کوتور و ولوب غرس اولنور . دیشبوداغلک کراستهمی الاستیقی اولدیغندن صنایعده و بالخاصه آراهه جیلقدده چوق مقبولدر . تک یاراقلی دیشبوداقلر ، عادی دیشبوداغلک اوسته آشی یاققله یتشدیریلیر . آمریکا دیشبوداغلک کرک تخم ، کرک آشیدن یتشدیریلیر .

پاولونیا آغاجی *Paulownia imperialis* .

(پاولونیا آغاجی)

کاغذ آغاجی *Broussonetia papyrifera* .
چین و ژاپونیا ده خدائی نابت اوله رق یاشایان بو آغاجلک قابوغندن اورالرده بر طاقم قوماشلر و کاغذلر یاپارلر . وسط جسماتمه و صوغوقلره متمحل بر آغاج اولوب عادی طوت آغاجنه پک چوق بکیزر . یاراقلری سرنجه دره .

مرکبدر. کرست‌سی سرت و کوزلدر. میوه‌لری یوازلاق و قابونجی غایت سرت و اوستی چیز کیلدر. هر طو پراقده

قره جوز

یتیشیر. کیرچی اراضیده، رطوبتی و حتی باساقاق برلده طاشاق و قیاق طو پراقده یله یاشار. لیکن، قبل توذ اولوب فضله صوری سوزن و نمئی شامنه ایدن درین، کیلی - قومی طو پراقده چوق چابوق بو یور. قره جوزده عادی جوز کبی یتیشدیرلیر. تخم‌لری صوک هارده اکیلیر. یاخود صوک هارده قوم ایینه یاتیر یارق قتلله یایلور و ایله هارده اکیلور.

جوز و میشه کبی قزیق کوک‌لری پک زیاده درنه کیدن بعضی آغاجلر وارد کبونلری یتشدر کدن صوکره سوک‌ک‌م‌شکل اولور. چونکسه کوکن کوک‌لری قیریلیر، وفدانلر طوماز. بوکی آغاجلرک تخم‌لری ایملک ایون طو پراغک اوتوزش، قرق سالتی متروقدردرینلکنه یاصی طاشلر دوشه‌نیر. بو طاشلرک اوسته طو پراق جکیلیر و تخم‌لر اکیلیر. بو صورتله یشن کوربه فدانلرک کوک‌لری طاشلرک اوسته قدر ایترو واردن کجه میهرک چالالانیر. بالاخره فدانلر سوکولورکن قولایقله و کوک‌لری قیرلهدن چیقاریله ییلور. جوز آغاجلرینه یارمه

ارکک و دیشی چیچک‌لری آیری آیری آیقارده‌در. ارکک آغاجلرک تخمی یوقدر. دیشی آغاجلر قرمز میوه و بردکلرندن بونلر ارککلره ترجیحاً جاده و باغچه‌لره غرس ایدیلور. آغاجک تپه‌سی اولدجقه منظم و یایلشم بر حالده‌در. سکنز، اون متروقدردر یوکسلیر. هر بر طو پراقده یتیشیر و قوراققله تحمل ایدر. تخم‌لری کاله کلیر کاز یعنی یاز نه‌یسترلنده و یاخود ایملک هارده فدانلله اکیلیرک یتشددیرلیر. مع‌مافیه کوک‌لرندن فیشقران چیلر ایله و یاخود جلیک ایله‌ده یتشددیرلک ممکندر. چیلک‌لر صوک هارده قزتللاشمش دالدردن کسبلرک جامکان آله و یاخود صوغوق صوبا (سر) لره دیکیلیر. کاغد آغاجلری جاده‌لره بشر مترو فاصله ایله غرس ایدیلور.

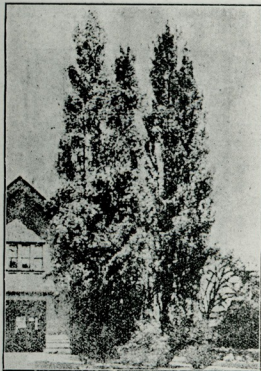
سدر اناجی *Cedrela sinensis*. — بو آغاجک

کرست‌سی (خشئی) قطران آغاجی دبدبکمز *Cedrus* اناجک خشئی کبی عطری برقوقو نشر ایتدیکندن بواسوم و ریشدر. کرست‌سی رنگلی اولدیفندن آبانوسجاقده قوللانیلور و غایت کوزل سیغاره طبقه‌لری یایلور. بو اغاج (مه‌لیسه) قالمیاسنددر. منظره‌سی و یاراق‌لری عادتا آیلانتوس آغاجنه بکزد؛ فقط کرک یاراق‌لری، کرک چیچک‌لری آیلانتوس کبی یس قوقولی دکار. یاراق‌لری بویوک اولوب تخمیناً اون جفت یاراق‌لردن مرکبدر. مایس اورتلرنده یاراق‌لانی و حزر رانده چیچک آچار. چیچک‌لری صالحیم حالده، بیاض رنگلی و کوزل قوقولیدر. هر بر طو پراقده یتشه‌بیلیر سه‌ده براز کیرچی اولان منبت طو پراقدردک ای نشو و نما بولور ساقی اون‌بش، یکری متروقدردر بویانیر. تخمدن یتشه‌بیلیر. لیکن اکثریا بولونیا آغاجی کبی کوک‌لرک چیلکندن یتشدر لر و بوجیلک‌لری قومک ایچنه یاتیروب اوستی فنوس ایله اورترلر. جاده‌لره الیشر مترو فاصله ایله غرس ایدیلور.

قره جوز *Jiglans nigra*. — شمالی آمریقان نشأت‌ایتش بویوک بر آغاجدر. یکری یکری بش متروقدردر یوکسلیر. یاراق‌لری اون‌بش الی اون‌قازوق یاراق‌لردن

(۲) قره قاقاق *P. nigra* : رطوبتلى طوبراقلى

سور . شكلى اهراميدر .

و كوز آشلىرى ده اوروله بيلور .

قاقاق *Populus* . — قاقاقلر ، بويوك و كوزل اغاچلر اولوب كرك كرسهلىرى ، كرك بويوك يارق و باغچه لرك تزيينى ايچون چوق يئشديرلمكدهدر . عموميتله قاقاقلر راعلب طوبراقلى سورلر . بناء عليه خندق و مهر بويلرينه ، كول كنارلرينه ديكيلرلر . قاقاقلر كئشوتناسى سريع و تكتشيرلىرى قولايدير . كرسهلىرى بياض و خفيف اولوب فضلده دايمتاز ، اودونى ده بك ايى دكلدر . فقط قاقاق كرسه سندن غايت كوزل كاغد و قارطونلر بايلور . ياپراغى حيوانلر سوهرك يدكلارندن بعضى يرلده صوك بهارده قاقاق دالارنى كسهرك قيشين قويون ديكيله بديرلر . قواقنىك بك چوق نوعلى واردر . جاده لرايچون كئزياده شايان توصيه اولتلى بروجيه آتير :

(۱) ويرژينى قاقاق *P. monilifera* : آمرىدان نئسأت ايتشدر . تپسى كيشدر . قابوغي مجلا و بياض اولوب چاتلار . اوزبئس ، يكرمى ، تروقدر يوكساير .

قر قاقاق

(۳) آق قاقاق *P. alba* : قور و طوبراقلرده يئشديرلمسى

ئمكسندر . تپسى يوورلاقتدر . ياپراغنىك آلت لارنى بياض و پاموق كجى توليدير .

(۴) قارولن قاقاق *P. angulata* : راعلب طوبراق

ايستر . غايت بويوك رقتلى يراغاچدر . قاقاقنى يئشديرلمك ايچون ايسته نيان بويوكلكدهكى دالارى كسيه لرك ايلك و ياخود صوك بهارده راعلب طوبراقلره ديكيلور . اوراده هيچ بر اهتايه حاجت قالمسزين بونلر كوكله نير . شوحالده چليك ايله قاقاقلر ك يراشديرلمسى قولاي اولدغىندن تخم ليله تكتشير ايدلزلر . مع مافيه آق قاقاقنىك بعضاً تخم لىنى اككرك يئشديرلر . باغچه لرده يئشديرلن صالقم قاقاق كجى بعضى نوعلى ده عادى قاقاقلر اوسته آشى اوردهرق چوغالديرلر .

شهرلرده قاقاقلرى يديشمرتو ذصله ايله جاده لره غرس ايدرلر .

ويرژينى قاقاق

بوی آتار . عادی قرہ آغاچہ ترجیحاً شہر لردہ غرس ایدلمسی شایان توصیه در .

(۳) آمریقا قرہ آغاچی *u. americana* : منظر مہسی کوزل اولوب زینت آغاچی اولہرق چوق مقبولدر . کرستہسی ، دیکر لری قدر مقبول دکلددر . رطوبتلی وقونلی طور اقلردہ ایی بیشیر .

(۴) قلممر قرہ آغاچی *u. elemmeri* : کوتلی وکوزل برنوعدر . جادہ لرہ ترجیحاً غرس ایدر لر .

قرہ آغاچ تخم لری ایلہ تکثیر ایدیلور . تخم لری مایسدہ کالہ کلیر کمر در حال ویاخود ایرتسی سنہ ایلمک ہارده یاصدقلرہ سر پمہ صیرتیلہ اکیلیر . تخم لری قنادلری کنیش ایسہ تخمک اصل کندسی چوق کوچوک اولدیفندن اوستنی غایت آز طور اقلہ اورتملیدر .

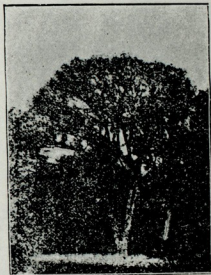
اگر تخم لری طوبلا نوب در حال اکیلمش ایسہ برمدت صو کرا انتاش ایدر لر . بونلر ایلمک ہارده ویاخود ایکنجی سنہ فدانقده شاشیر تمہ یاپیلور . اوچنجی سنہ نہایتدہ تکرار فیدہ لہ نہرک کافی درجہ دہ بویود کدن صو کرا یرینہ دریکیلور . کنیش یاراقلی قرہ آغاچ ایلہ قلممر قرہ آغاچی آشی ایلہ بیشیدیر لر . عادی قرہ آغاچ فدانلری برقور شون قلمی قالینلندہ اولدییی وقت یعنی ایکنجی سنہ ایلمک ہارندہ فدانلر ہنوز کور بہ ایکن سطح ترابدن بر آز بوکسک بر برندن کسیلہرک اوستنہ انکلز آشیسی یاپیلور . اگر آشی طور ایشک سویہ سندن یاپیلور سہ آشی قلمندن برطاقم کوکلر حاصل اولہرق آناچ ایلہ قایناماز ؛ بو کوکلر غایت سطحی اولہ جفندن فدانی لایقلہ بسلہ یوب بویودہ مز . قرہ آغاچلر کوکلر کندن سورن پچلر ایلہ و تپہ دالدر مہسی ایلہ بیشیدیلور . شہر لردہ قرہ آغاچلری سکزر مترو آراقلہ جادہ لرہ دیکر لر .

— مایعدی وار —

آقرہ شہراماتی بقیہ لر مدبری

محمد رافت

قرہ آغاچ *Ulmus* . — اروپا و آسیانک ہر طرفندہ وحتی سیر یادہ یاشایان بویوک بر آغاچ اولوب جادہ لرک تزیینی ایچون پک الوریشلی اولدییی کی اورمان تشکیلندہ پک موافقددر . چونکہ کرستہسی آراہہ جیقلدہ ، کمی

آق قاقاق

اومور غلری نیک اعمالندہ و محروقت مقامندہ چوق مقبولدر . ہر بر طور اقلدہ بیشیر ؛ کرچلی اراضی بہ وفور اقلندہ تخم ل ایدر . خفیف ، درین وقابل نفوذ طور اقلردہ سرعتلہ نشوونما بیلور . آغیر ماو بر اقلردہ ہرنہ قدر کچ بویور سده کرستہسی دہاسرت و آغیر اولور . قرہ آغاچکدہ برچوق نوع لری موجوددر . بونلر میانندہ شہر لردہ غرس ایچون الک زیادہ شایان توصیه اولانلر شونلردر :

(۱) عادی قرہ آغاچ *u. Campestris* : حال طبعییدہ تپہسی یوازلق وکنیشدر . اون بش ، یکر می مترو قدر بوکسلیر . نیسان ابتدالزندہ قرمز متراق رنگلی وچوق کوچوک چیچکار ویر . مایسدہ تخم لری دوککہ باشلار . تخم لری یاصعی وقنادلی (منج) در .

(۲) کنیش یاراقلی قرہ آغاچ *u. latifolia* : بونک یاراقلری دہا کنیش اولوب اون ، اون بش مترو قدر